

HAGERI KIRIK

EELK Hageri Lambertuse koguduse infoleht, detsember 2015, nr. 24

Lehes:

Maarja

Sakramentidest ja ametitalitustest

Rannarootsi ja Vormsi radadel

Hageri palvemaja restaureerimine

Tasa ja targu toimetades

Konverents Hageris

Lambertuse Soome reis

Maarjamaa - Isa maa

Oreli CD

Koguduse teise poolaasta kroonika 2015

Teated

Rannarootsi ja Vormsi radadel.

Fotod: Jüri Vallsalu

Maarja

“Aga nende sealoleku aegu said päevad täis ja Maarja pidi sünnitama” Lk 2,6

Möödunud aasta jooksul oleme tähistanud Eesti kui Maarjamaa 800. aastapäeva. Seega on kõigiti sobilik tänavu jõuluevangeliumis pöörata tähelepanu Maarjale, Jeesuse emale.

Maarjast me teame suhteliselt vähe. Piiblivälistest allikatest on teada, et ta vanemad olid Joakim ja Anna. Maarjal oli ka temast vanem sõbratar ja sugulane Eliisabet, kes kuulus Aaroni vaimulike suguseltsi. Maarja oli pärit Naatsaretist ja seal ta kohtas ka oma tulevast meest Joosepit. Maarja kihlus Joosepiga arvatavasti umbes viieteistaastasena. Kihlatuna oli ta neitsi. See seletab ka Maarja hämmastust, kui ingel talle teatas, et ta hakkab last ootama.

Aastasade jooksul on Maarja kodukohta ja oletatava inglililmutuse asukohta Naatsaretis püstitatud mitmeid kirikuid, nendest viimane 1950. aastal. Maarjapäeva on ajalooliselt veedetud üheksa kuud enne jõule. Meie rahvakalendris kannab see Paastumaarjapäeva nimetust. Kõrvalseigana tõstaksin esile eesti rahvakalendri maarjapäevade rohkust. See asjaolu kõneleb ise enda eest, andes tunnistust meie rahva lugupidavast suhtumisest kiriklikku traditsiooni.

Luuka evangeelium tõstab esile, et Maarja mitte ainult ei olnud imestunud inglililmumisest, vaid vaidles ka inglil kuulutusele vastu. “Kuidas see võib juhtuda, kui ma ei ole mehega olnud?” Ingel aga viitab sellele, et Jumalale ei ole midagi võimatut. “Püha Vaim tuleb sinu peale ja Kõigekõrgema vägi on varjuks sinu kohal, seepärast hüütaksegi Püha, kes sinust sünnib, Jumala Pojaks.” (Lk 1,34-37)

Mis tegelikult noorele naisele osaks sai, see on jäänud kogu kristlaskonnale suureks saladuseks ja imetluse teemaks. Imed ei oleks aga imed, kui neid saaks seletada. Imed on nagu vikerkaar, mida on võimalik näha, aga mida kunagi kätte ei saa. See, et ajalooliselt kutsutakse Jeesust patriarhaalses traditsioonis ema nime järgi, näitab probleemi olemasolu.

Ühel keskaegsel maalil on kujutatud Maarjat lapseootel jäämas kõrva kaudu, seda Jumala Sõna ja Püha Vaimu ilmutuse tõttu.

Sõnum, et Jumal saab inimeseks, on neitsist sündimise kõrval palju kaalukama tähendusega. Kuidas Kõikväeline Jumal saab *inkarneeruda*, saada lihaks. Maarja ei ole seega mitte ainult neitsi, vaid ka Jumala ema. Veel lapseootuse ajal, kui Maarja külastab Eliisabetti, nimetab see teda “Issanda emaks”. Efesose kirikukogul, aastal 431, hakati Maarjat nimetama Jumalasünnitajaks, *theotokos*.

Usutunnistuse keskmeks on Kristus, Jumala Poeg. Maarja tähendus tuleb esile kõrvallauses: “..., kes on saanud Pühast Vaimust, ilmale tulnud neitsi Maarjast, ...”. Lutheri Katekismus jääb Maarjast kõneldes tagasihoidlikuks. Jumala imesid ei ole võimalik tõestada paljude sõnadega. Jumala tulek väikesesse, nõtra ja argipäevasesse on ime, mida saab näha ja mõista ainult usu kaudu. Martin Lutheri jaoks oli Maarja mitte ainult Jumala ema vaid ka usu ja alandlikkuse eeskujud. Luuka evangeeliumi alguses olev Maarja kiituslaul (Lk 1:46-55) tõstab esile Jumala armu ja valikute imelisust. Maarja tähelepanu ja tänu on seal pööratud Jumalale ja Tema suurusele, mitte endaga seotud imele kui sellisele.

“Minu hing ülistab Issandat ja mu vaim hõiskab Jumala, minu Päästja pärast, sest ta on vaadanud oma teenija madaluse peale. Sest vaata, nüüdsest peale kiidavad mind õndsaks kõik sugupõlved, sest mulle on suuri asju teinud Vägev, ja püha on tema nimi ja tema halastus kestab põlvest põlveni neile, kes teda kardavad.”

Õnnistatud jõuluaega,

Jüri Vallsalu

Foto: Jüri Vallsalu

Kohila valla aasta isa 2015 on Jüri Vallsalu.

Õnnitleme koguduse pere poolt ja soovime rohket Jumala õnnistust!

Sakramentidest ja ametitalitustest

Jüri Vallsalu

Minu poole on pöördunud, et annaksin sakramentide ja ametitalituste osas praktilisi nõuandeid. Püüan seda alljärgnevalt teha. Seega ei ole käesolev lugu niivõrd teoloogiline ega õpetuslik käsitlus.

Ristimine on esimene sakrament. Ristimise kaudu hakkavad inimesed kuuluma Kirikusse kui vaimsesse osaduskonda Jeesuses Kristuses. Et aga vaimne, nähtamatu Kirik ja nähtav kirik kuuluvad kokku, siis saab ristimise kaudu inimene ka alati ühe konkreetse kiriku/koguduse liikmeks. Kuna ristimise juures on oluline ristitava enda soov, siis eristatakse kahte ristimist - laste ristimine ja täisealiste ristimine. Täisealine inimene väljendab ristimisele tulles oma soovi ise. Laste ristimise puhul väljendavad seda soovi algselt tema vanemad, sest laps on niikuinii kõikides asjades vanemate eestkostes all. Kui ristitud laps on aga saanud täisealiseks, siis peaks ta ise seda soovi kinnitama leeriõnnistusele e. konfirmatsioonile tulekuga (konfirmatsioon tähendab kinnitamist). Konfirmatsiooni kaudu ütleb ristitud laps "jah" oma ristimisele, Jumalale ja kirikule. Konfirmatsioonile mittetulek võib tähendada passiivset ristimisest lahtiuitlemist. Selleks, et lapsel oleks lootust kasvada kristlikus osaduses ja mõistmises, on oluline, et lapse vanemad ja ristivanemad oleksid ise konfirmeeritud ehk leeris käinud kirikuliiemed. Kõlab õõnsalt ja vastuoluliselt, kui vanemad soovivad oma laste ristimist või saada ristivanemateks, olles ise ristimata. Klassikaliselt on tüdrukul olnud kaks ristiema ja üks ristiisa, poisil vastupidi. Tänapäeval pole aga sageli võimalik nii paljusid ristivanemaid leida, seega võib olla ka vähem või halvimal juhul hoopiski mitte. Ristivanemaks ei saa aga olla see, kes ei ole leeris käinud. Täisealise ristimine võrdub konfirmatsiooniga e. leeriõnnistusega, seega neid talitusi sageli toimetataksegi samal jumalateenistusel. Ristitava riietuse kohta kirik nõudeid ei esita, see on rohkem traditsiooni küsimus.

Ristimisega on tihedalt seotud **konfirmatsioon**, mille sisu sai juba eespool avatud. Lisada oleks vaid niipalju, et enne konfirmatsioonile tulekut inimest õpetatakse. Leer tuleb saksakeelsest sõnast "lehren"- õpetama. On loomulik, et täiskasvanud inimene, kes tahab tulla ristimisele või oma ristimist kinnitada, teeb seda teadlikult. Seega on kristlikul algõpetusel olemas oma selge koht ja vajadus. Hageri koguduses on juba aastakümneid toimunud kaks leerikursust aastas. Kevad-suvine leerikursus algab peale Ülestõusmispihi ja lõpeb leeripäevaga e. konfirmatsiooniga juuli alguses. Sügisene leerikursus kestab septembri algusest oktoobri lõpuni. Leeritunde on, kogemuste põhjal, kõige otstarbekam pidada laupäeva hommikuti koguduse majas, kell 10-12, kuigi ka muud variandid ei ole välistatud. Leeri ootame inimesi juba alates 14-15-aastaselt, vanuse ülempiiri ei ole.

Laulatus on kristlik abielu õnnistamine. Laulatus ei ole sakrament, abielu ise on sakrament.

Laulatuse juures on ilus tseremoonia teisejärguline, esmane on õnnistamine. Siit ka nõue, et laulatusele saavad tulla konfirmeeritud inimesed, sest ainult neilt saame eeldada

asjade vaimuliku tähenduse mõistmist. Minul, Hageri koguduse õpetajana, on olemas ka perekonnaseisuametniku õigused. Seega on võimalik, et samal talitusel toimub nii abielu juriidiline registreerimine kui laulatus.

Armulaud on sakrament. Kuna Jeesus on selle ise seadnud, siis on see luterlikus kirikus teine sakrament, mida kirik eriti rõhutab ristimise kõrval. Armulaud on osadus Jeesuse toodud lunastusest, sellel on tihe seos Jeesuse ristisurmaga. Armulauale on kutsutud kõik ristitud inimesed. Sageduse kohta on kehtivad Jeesuse sõnad "nii sagedasti kui te seda teete". Ajaloos on olnud sageduse osas erinevaid arusaamu, tänane võimaldab tulla armulauale igal armulauaga jumalateenistusel e. missal.

Õpetuse kohaselt võivad armulauast osa saada ka ristitud lapsed aga seda koos oma vanematega. Lapsed üksi armulauale tulla ei saa. Siingi on lapsed oma vanemate eestkostes all. Tänapäevane traditsioon ei soosi veelaste armulauda. Vanematega koos armulauale tulnud lapsi õnnistatakse.

Armulaua puhul on kasutusel ka nn. kodune armulaud. Seda toimetatakse kodudes või ka näiteks haiglas ja reeglina siis, kui inimene ei pääse kirikusse. Siiski on võimalikud ka muud juhud, näiteks perekondlikud, suguseltsi kokkutulekud.

Kodude, koolide, lippude jm. õnnistamised. Need on talitused, mis annavad asjaosalistele asja suhtes teistsuguse, soovitatavalt lugupidava, tähenduse. Mõte pärineb arusaamast, et kõik, millega me elus kokku puutume, mõjutab meid vaimselt. Näiteks, katkised asjad lõhuvad, terved, seda enam aga õnnistatud asjad, ehitavad üles. Nendest loetletust kõige suurema kaaluga on kodude pühitsemine (õnnistamine) "paigaks kus Jumala au elab, Tema sõna ja arm valitseb, õnnistatud töökohaks, perekonna südamliku üksmeele ja kristliku kasvatamise paigaks, rahuliku elu ja õndsas lahkumise kohaks".

Kristlik matus on lahkunu ja tema viimse puhkepaiga õnnistamine. Kui inimene on oma elutee lõpetanud, siis peab keegi teine tema eest toimetama, et ta väärikalt leiaks oma koha kalmistul. Lahkunu omastele on tegemist leinaga, seega on ka hingehoidlik moment talituse juures ääretult oluline. Õpetuslikult on tegemist halastusteoga. Seega ei ole talituse juures eeltingimuseks inimese kuulumine kirikusse. Küll on aga oluline arvestada inimese enda tõekspidamisega. Kui näiteks inimene on oma elus püüdnud kirikut kõigiti vältida, siis ei oleks eetiline tuua teda kirikusse ka siis, kui ta enda eest enam seista ei saa. Kiriklikke/kristlikke matuseid saab toimetada nii kirikus, kodus, kui otse kalmistul. Esimestel puhkudel olen vaimulikuna käinud ka kalmistul kaasas hauda õnnistamas.

Kiriklikud talitused koos jumalateenistustega moodustavad inimese elutee vajaliku ja olulise osa.

Rannarootsi ja Vormsi radadel

Aivi Sepp

Hageri koguduse möödunudsuvine reis viis Lääne-Eestisse rannarootsi aladele ja Vormsi saarele.

Laupäeva, 8. augusti varahommikul kogunes erinevast paigust bussi, mille roolis Toomas Teekivi, 30-liikmeline vahva reisiseltskond. Reisi eestvedajateks ja korraldajateks olid Jüri Vallsalu ja Regina Sullakatko. Regina informeeris meid jooksvalt paikadest, mis tee peale jäävad ja kuhu peagi jõuame. Nii oli hea otsida ja leida juba kuuldu põhjal tuttavaid detaile.

Teekond kulges läbi südasuvisel ja päikselisel Harju- ja Läänemaal.

Esimeseks peatuspaigaks oli **Nõva kirik**. Meid võttis soojalt ja südamlilikult vastu koguduse juhatuse esimees **Silja Silver**, kes tutvustas kiriku ajalugu ning rääkis koguduse hetkeseisust.

Nõva kirik on Mandri-Eesti vanim puukirik, kus rannakabelites alalhoitud tava järgi on meeste- ja naistepool erinev. Ühesugused ei ole ka osaliselt vanade klaasidega aknad. Nii võisime Nõva kiriku akendelt leida pilkupüüdvaid, unikaalsed pargamentpildid, mis esmasel vaatlusel tunduvad ehtsate vitraažidena.

Liikvel on mitmeid legende Nõva kiriku rajamise kohta, olgu siinkohal üks näitena ära toodud:

Legend kiriku sünnist pärineb ühelt vanalt inimeselt ning räägib sellest, kuidas merehädalised olla tormisel merel hukkumise äärel olnud ning siis kuulnud nad äkki kuke kiremist. Selle hääle peale leidnud nad ranna ning pääsenud hukust. Siis otsustanud nad Jumalale tänuks kõige kõrgemale kohale kiriku püstitada ning kuke kiituseks tema kujutise torni kinnitada. Nii sündinudki Nõva kirik. Merehädalised olnud ilmselt aga rootslased. (I. Baturin. Nõva kirik 355-aastaseks. Lääne Elu, 14. juuli 1991) (Allikas: EELK kodulehekül)

Rooslepa kabel (kirik) ootas meid avatud ustega, kahjuks ei tulnud keegi meiega kohtuma. Nii saime ise ringi vaadata ja tutvuda restaureeritud pühakojaga.

Kabelitornis köidab pilku tuulelipp, mis kujutab lahtise suuga vaala. Praegune kabel ehitati tõenäoliselt 17. saj. alguses, kuigi on andmeid, et seal võis ka varem kabel asuda. Huvitav fakt on see, et „kui 1835. aastal asendati Rooslepa puitkabel praeguse kivikabeliga, lammutati Sutlepa kabel ja Rooslepa puitkabel viidi üle Sutlepassse ning seejärel 1971. aastal Rocca al Mare vabaõhumuuseumisse Tallinnas.“ Nõukogude ajal kabel lagunes. 2005. aasta sügisel alustati hoone ülesehitustöödega, millega saadi valmis 2006. a. sügiseks ja avati tänujumalateenistusega 15. oktoobril. Kabeli sisseõnnistamine toimus pea aasta hiljem 12. augustil 2007. (Allikas: Göte Brunberg „Rooslepa kabeli ajalugu“. Nimetatud väljaande võib leida ka meie koguduse raamatukogust).

Viimaseks külastatud punktiks Mandri-Eestis oli **Noarootsi kirik**. Seal oli meid vastu võtnud koguduse juhatuse esimees **Tiiu Tulvik**. Temagi jutustas meile kiriku ajaloost ja koguduse tegemistest.

Noarootsi kihelkond tekkis arvatavasti 13.-14. sajandil seoses rootslaste asumisega tänapäeva Noarootsi aladele. Esimesi kirikuõpetajaid ja kiriklikku tegevust on kirjasõnas mainitud 16. sajandil, mil kihelkonna keskuseks oli Noarootsi Püha Katariina kirik. 17. sajandil, koguduse tugevnedes, rajati kabelid Sutlepas, Rooslepas ja Osmussaarel. 18. sajandi teisest poolest, kui Noarootsi kihelkonda asus elama eestlasi, toimusid jumalateenistused ka eesti keeles.

Teise Maailmasõja järel koguduse elu jätkus, elavnemine algas uuesti 1980. aastate teisel poolel. 1988. aastal peeti üle pika aja taas rootsikeelset jumalateenistust. 1992. aastal külastas Noarootsi kirikut Rootsi kuningas Karl XVI Gustav. Kirikus asuvad Rootsi kroonprints Gustav Adolfi, kes külastas Rooslepa kabelit 1932. aastal, ja kuningas Karl XVI Gustavi allkirjadega kivid. (Allikas: Noarootsi koguduse kodulehekül <http://noarootsi.planet.ee/>)

Noarootsist saime raamatusoovituse - Sven Danelli „Kuldrannake“, mis on tänaseks ka koha Hageri koguduse raamatukogus leidnud. Sven Danell oli Rootsist pärit kirikuõpetaja, kes kutsuti 1930. a. Rooslepa kogudusse tööle, 1933. a. nimetati aga Noarootsi koguduse õpetajaks. Tema seitsmest teenistusaastast Eestis eelmainitud raamat räägibki.

Peagi jõudsim Rohuküla sadamasse, kust uhiuus praam Ormsö meid üle mere sõidutas. Sadamas oli tervitamas Vormsi koguduse õpetaja, diakon **Ants Rajando**, kelle eestvedamisel kohe sööma sõitsime. Söögikohaks oli Krog №14, mis tõlkes tähendab Kõrts nr. 14. Siia juurde käis järgnev nimesaamise lugu: Nimi on alguse saanud legendist, mille järgi vormsilased olla olnud üks väga lõbujanuline rahvas ning saarel olla olnud koguni 13 kõrtsi – igas suuremas külas üks. Krog №14 annab endast parima, et olla oma eelkäijate vääriline ja jätkata primaal moel Vormsi traditsioonidega kõrtsikultuuri.

Peale kosutavat lõunasööki majutusime Vormsi kogudusemaja ööbimispaika. Järgnes tutvumisretk Vormi saarega. Giidiks Ants Rajando, kes on elukutselt arhitekt ja projekteerinud mitmeid maju nii Vormsil, Läänemaal kui ka mujal Eestis.

Esmalt käisime kirikus ja surnuaias. **Vormsi Püha Olavi kirik** on üks olulisemaid saare vaatamisväärsusi, ehitatud tõenäoliselt 13. sajandil. Pärast II maailmasõda põgenesid rootslased saarelt ja kirik seisis aastakümneid tühjal. Kirik taaspühitseti 1990. aasta olevipäeval. Pühakojal on omapärase võlvlaega kooriruum, kus asuvad vanad laemaalingud. Kirikul puudub torn, kirikukell ripub ukse kohal kõrge katuseharja all.

Vormsi kalmistu on Eesti omapärasemaid, kuna seal asub maailma suurim rõngasristide kogu. Rõngasriste hakati saarel kasutama 17. sajandil. Vanim säilinud rist on 1743. aastast, noorim 1923-ndast. Kõik ristid on talupoegade endi valmistatud ja varustatud peremärkidega. (Allikas: internet)

Bussiga tegime Vormsile peaaegu ringi peale. Üks suund jäi siiski läbimata, kuna tee on seal nii kitsas, et kaks bussi

üksteisest mööda ei mahuks. Soovijatel oli võimalus Vormsi (Saxby) tuletorni ronida ja sealt lummaid vaateid nautida. Tuletornini kõndisime mööda kivist mereäärt. Valdavalt ongi Vormsi rannad kivid. Liivaranda leiab ainult Rumpo külas, kus jalutades rannaküla elu-oluga tutvusime.

Vaatasime ringi ka Hullo külas, mis on Vormsi keskuseks ja kus asuvad kirik, kool, vallaamaja, pood jms.

Õhtul grillisime ja tegime ise süüa. Päeva lõpetas ühine söömaag pika laua taga kogudusemaja saalis.

Pühapäeval, 9. augustil, kell 11 algas jumalateenistus, millest saime osa võtta ja kaasa teenida. Kirik oli kohe rahvast täis!:) Lõunasöögi söime taas Krog No 14-s, mille järel jätsime hüvasti suurepärase võõrustaja Ants Rajandoga.

Kuna oli väga ilus ja soe ilm, siis leidis mitmeid, kes igatsesid

end kosutavasse merevette kasta. Nii kujuneski paarist viimasest tunnist Vormsil mõnus ranna- ja lõõgastusaeg. Peagi võttis buss taas suuna Sviby sadamale ning algaski kodutee üle mere. Mandrile jõudes mõõtsid bussirattad usinalt kilomeetreid ja varsti hakkasid ka esimesed reisitsilised laiali pudenema. Õhtuks jõudis igaüks taas oma koju.

Oli tõeliselt tore suvine nädalalõpp koos suurepärase seltskonnaga.

[Pikem lugu Ants Rajandost on ilmunud ajalehes Eesti Kirik 2010. aasta 2. veebruaril. <http://www.eestikirik.ee/olnud-vormsi-koguduse-ja-kiriku-taassunni-juures/>]

Foto: EAS, Toomas Tuul

Hageri palvemaja restaureerimisest

Juhan Pöld

2011. a. märtsis sai Hageri palvemaja katus tormis kahjustada ning varises osaliselt sisse. Katuse remontimisest said alguse palvemaja suured restaureerimistööd.

Tänapäevaks on katus remonditud, viimased katusetööd said tehtud käesoleva aasta suvel.

Vahepealsetel aastatel 2012-2014 on tehtud palju hädapäraseid restaureerimistöid hoone säilimise huvides. Vahetatud ja plommitud on seinapalke, laetalasid, laelaudist. Suur saal on saanud uue põranda. Hoone ümbruses on tehtud heakorrustustööd - maha on võetud mitu vana puud. Käesoleval aastal on ehitatud uus käimla ja tehtud pinnasetöid, et sademeveed hoonest eemale juhtida.

Tööd on finantseeritud põhiliselt Muinsuskaitseameti pühakodade programmist, Kohila vallavalitsuse toetustest ning Hageri koguduse eelarvest. Vastavalt palvemaja restaureerimise põhiprojektile on aga veel palju teha.

Aastaks 2018 on kavas restaureerida kogu fassaad, mille käigus tuleks eelnevalt korrastada sissepääsude esine platvorm ja vundament ning plommita mõned alumised palgid. Tööde hulka on loetud veel välisuste ja akende restaureerimine. Vastavalt kalkulatsioonidele on eelkirjeldatud restaureerimistööde eelarve umbes 38400€, mis vastavalt tööde iseloomule grupeeritud kolmeks etapiks kolme järgneva aasta kohta. Eelarve on suhteliselt suur.

Muinsuskaitseamet ei pruugi enam nii helde olla, kuna hoone säilimiseks vajalikud hädapärased tööd on peaaegu tehtud.

Seega peame tegelema rohkem vahendite otsimisega. Kampaania-ideid on mitmeid: kavas on korraldada suvel vähemalt üks kontsert palvemajas ning teha osad korjandused

jumalateenistusel palvemaja heaks. Töögrupp hoiab silmad lahti ka mitmesuguste riigitoetuste taotlemise võimalustel. Kui Jumal lubab, siis saame tähistada hoone 200. aastapäeva vähemalt väljast restaureeritud palvemajas.

<http://pyhalepa.blogspot.com/2014/09/pildimeenutus-hagerist.html>

Tasa ja targu toimetades

Interjuu Juhan Põlluga

Juhan Põld on aktiivne Hageri koguduse liige, kes oma tagasihoidliku ja vaikse loomuga ajab asju tasa ja targu. Õnnitleme Juhanit tema äsjasel 40. sünnipäeval! Soovime talle ja ta perele ning tema tegemistele rohket Jumala õnnistust.

Kuidas ja kus möödus Sinu lapsepõlv ja kooliaeg?

Lapsepõlv ja kooliaeg möödus Kohilas alates sünnist kuni 24 eluaastani. Kõrgkoolis käisin küll Tallinnas, aga elasin kodus. Suure osa lapsepõlvest külastasin tööpäevadel tolleaegset paberivabriku lasteaeda, mis asus Kohila mõisahoones. Haridustee jätkus Kohila Keskkoolis, mille lõpetasin 1994. Koolis olin sõnakuulelik oivik, millegi erilisega silma ei paistnud. Lapsepõlv on olnud väga õnnelik armastava perekonna ja sõprade keskel.

Milline on olnud Su haridustee? Oled õppinud ka muusikat – klaverit, puhkpilli...

Lisaks üldharidusele pandi mind ka klaverit õppima. Mul oli väga hea õpetaja, kes läks pensionile kui olin kaks aastat

õppinud. Kuna mu ema oli ka klaveriõpetaja, siis leppisime kokku, et õpin tema juhendamisel edasi, aga sellest ei saanud asja. Keskkooli jõudes tekkis soov muusikakool lõpetada, mis ka teoks sai endise klaveriõpetaja tütre käe all. Vahepeal käisin ka kitarritunnis, kus natuke klassikalist kitarrit õppisin. Puhkpilli mängimise soov tekkis ühel palvemaja aastapäeval. Pillivalik oli spontaanne, palvemaja pingil kõrvalistuja juhuslikust sõnakõlksust. Siis ma käisin juba kõrgkoolis ja pilli (tromboon) õppisin ühe õpetaja juures G. Otsa nimelises muusikakoolis.

Kuidas tuli elukutse valik?

Üldiselt mul polnud mingit kindlat visiooni veel keskkooli lõpus. Lapsepõlves tahtsin saada traktoristiks. Mõtted

liiksid IT valdkonna suunas. Keskkooli lõpus tehti väga põhjalik kutsesobivustest, mille tulemusel spetsialist soovitas konkreetset eriala konkreetse koolis, mida ma ka järgisin. Selle käigus avastasin, oma lapsepõlve meenutades, et ehitus on olnud mu väga suur huviala. Olin ise ehitanud mitmeid onne ja suhteliselt heast ehitusmaterjalist, kuna kodu läheduses ehitati palju ja tol ajal jäi materjali üle. Erinevatel asjaoludel oli võimalus päevadeviisi jälgida naabermajade ehitustöid. Nii jätkusidki mu õpingud Tallinna Kõrgemas Tehnikakoolis arhitektuuri erialal. Hetkel on käsil magistritöö Tallinna Tehnikaülikooli ehitusteaduskonnas, arhitektuuri erialal.

Arhitektiamet on muidugi suhteliselt raske, aga miski on hoidnud sellel teel. Pikka aega olen tööd teinud Kalle Rõõmuse arhitektuuribüroos, kus suured objektid ja väljakutsed. On kätte jõudnud aeg, kus omal käel jätkata proovin.

Räägi lähemalt oma tööst, elukutsest - arhitektiametist. Mida oled selles vallas teinud? Mis on eriti südamelähedane?

Elkõige meenuvad objektid, kus on kõige rohkem vaeva nähtud ning seeläbi "kõva kool" saadud. Suurte objektidega üldiselt päris üksi ei jõua tegeleda, see on meeskonnatöö, aga toon esile projektid, kus rohkem juhtrollis oldud. Esimene suurem ja vastutusrikkam objekt oli Kadrioru Staadioni tribüünihoone rekonstrueerimine, ehitustööd jäid aga paraku pooleli rahanappuse tõttu. Siis Tallinna vanalinnas Lai 49 hotell, mis on positiivselt mees. Uusehitistest meenuvad paar büroohoonet Tallinnas Ahtri tn. 6 ja Liivalaia 13. Olen osalenud veel paljudes projektides, millest on eredamalt meelde jäänud Viru Vangla ja mõned haiglahooned Viljandis ja Kohtla-Järvel. Palju olen teinud ka eramuid, mis on oma iseloomu poolest väga erinev töö, sest tellijaga tekib palju lähedasem kontakt ja seetõttu on vahel ka natuke keerukam. Hetkel olulisim käsilolev projekt on Saku kirik, mis on mulle olnud suur väljakutse.

Räägi pisut ka oreli remondist. Olid seal sihtasutuse juhatuses esimees. Mis sellega meenub või seostub?

Jah, võtsin selle ülesande, kuigi olid suured kõhklused sellise projekti õnnestumise suhtes, sest vahendeid koguduselt me selleks ei arvestanud. Raha oli plaanis koguda sihtotstarbeliselt, alates peaaegu nullist. Iseseisvalt sain toetuda oma projekteerimise ja projektijuhtimise kogemusele ehitusvaldkonnas ning väiksele kogemusele meie kiriku küttesüsteemi uuendamise organiseerimisel. Oreli restaureerimise juhtimine oli ka projektijuhi töö, mille sisulisele küljele lisandus rahahankimine ja sihtasutuse haldamine. Tänu meie koguduse aktiivsetele liikmetele ja Kohila vallavalitsuse aktiivsele kaastööle õnnestus projekt suurepäraselt. Mis selle projekti juures meie kogukonnale eriti oluline on, et see ühendas kogudust ja vallaelanikke, kuna kampaaniad olid väga ulatuslikud. Töögrupp oli väga aktiivne ning kõik aitasid kaasa oma talentidega. Siinkohal tahaksin tänutundega esile tuua meie sihtasutuse juhatus ja nõukogu. Juhatusse kuulusid lisaks minule Kristel Aer ja Reelika Oigemeel. Nõukogus olid Janika Aigro, Anneliis

Kõiv, Mai Mänd, Heiki Hepner, Riho Pihlapuu. Väga suureks toeks oli muidugi mu abikaasa, kes oli alati mu kõrval nõu ja jõuga.

Sinu mõlemad vanaisad - Martin Terasmaa ja Hillar Põld - olid vaimulikud, kirikuõpetajad. Samuti on Su vanemad aktiivsed kiriku kaastöölised. Kas ja kuidas on see mõjutanud Sinu elu ja valikuid?

Esivanemate mõju minu valikutes on olnud kindlasti väga suur. Lapsepõlvest meenuvad vanavanemate külastused, mis olid väga südamlilikud ja soojad. Oluline on ka kristlike kommete järgimine, mis on saatnud terve elu. Need on asjad, millele saab toetuda nii rasketel kui rõõmsatel hetkedel ning mis annavad kindlust ka minu valikutes käia oma usuteed. Siin tunnen selgelt ka nende palvekäsi, mis saatjaks. Oma vanaisade elukutse tõttu on olnud küll mõtteid nende teed jätkata, kuid olen tundnud ilmselt liiga suurt vastutust ja mitte nii suurt kutsumust konkreetset. Aga olen õnnelik, et saan lüüa kaasa koguduse juhatuse töös ja muusikatöös nende annetega, mis mulle antud ja usun, et nii saan olla ka kasulik, sest tegijaid on alati vähe ning igaüks väga vajalik.

Õnneks olen saanud koos olla mõlema vanaisaga, Hillar Põlluga küll vähem, aga mälestused on sügavad ja edasikandvad.

Sa oled leeris käinud Juuru kirikus ja olnud sealse koguduse liige. Mis ajal ja asjaoludel tulid Hageri kogudusse?

Käisin Juurus leeris 1993. aastal Jüri Bärge juures, millest on praegugi eredad mälestused. Juuru koguduses oli vanaisa Hillar Põld omal ajal õpetajaks ning seetõttu sai sellest meie pere kogudus. Isa on seal praegu juhatuse liige ja ema organist. Tegelikult suhtlesin Hageri koguduse noortega juba siis, kui Juuru leeri läksin, kuna Hageri on Kohilale lähemal ja noored olid seal väga aktiivsed. Ilmselt oli üks ühenduslülid mu õde, kes on väga aktiivne suhtleja ning alguse sai see noorteõhtutest, siis tuli noortekoor jne. Ametlikult tulid Hageri kogudusse hiljem, kui siit naise võtsin 24.06.2000.

Oled koguduse juhatuses, pasunakooris, kammerkooris ja muudeski tegemistes aktiivne. Lisaks veel õpid. Ja Sul on pere! Kindlasti on Sul ka hobisid? Kuidas Sa jaksad selle kõigega toime tulla?

On küll natuke tihe programm, aga Taevaisa on jaksu andnud. Hobid ongi kogudus ja muusika, paar aastat ka mootorratas, millega siis sõidan, kui aega üle jääb. Kindlasti on naine ja lapsed palju kannatanud selle tõttu, et issi teeb arvutis palju tööd jne. Siisamaani oleme olnud hoitud. Samas tunnen, et koolist olen saanud palju enesekindlust ja teadmisi juurde, sest tehnika ja materjalid arenevad.

Milline roll on Sinu elus abielul ja perekonnal?

Mina olen aru saanud, et abielu ja pere on täisväärtusliku elu oluline osa. Tuumperekond, see on ema, isa ja lapsed. Sotsioloogide ja statistikute uuringute tulemusel on hinnatud inimeste õnnelikkust erinevates maades. Õnnelikemad

rahvad on just need, kes hindavad kõrgelt traditsioonilist perekonda ja kus on rahvaarvu kohta tuumperekondi kõige rohkem. Üks neist oli näiteks Jaapan.

Ma ei toetu muidugi ainult statistikale, olen ka ise seda meelt, et traditsiooniline perekond on parim elamise viis. Perekonnalt saame vajadusel tuge ja see annab ka igapäevastele tegemistele mõtestatud tähenduse.

Mis tähendus on Sinu jaoks Hageri kogudusel?

Hageri kogudus on minu jaoks üks pere ja sõpruskond, kuhu tahan kuuluda. See on kodukogudus ja kogukond, mis ühendab ja kannab. Kogudus on inimesed ja armastus.

Mida arvad kristlaseks olemisest?

Kristlane olla on käia koos Jumalaga, kuulda Teda ja olla

avatud teistele inimestele ning teha head oma ligimestele. Aidaku Jumal ära tunda tõelisi abivajajaid. Seda on lihtne öelda, aga raske teha. Seda eriti tänapäeva globaliseerivas multikultuurses infoühiskonnas, kus rõhutakse väga sallivusele. Erinevad kristlikud konfessioonid suhtlevad omavahel järjest rohkem, mis on väga hea.

Kui vaatad praegu tagasi möödunud aastatele, siis kas on juba kogunenud selliseid hetki, mida eriliselt meenutad?

Millegipärast meenub esimesena pulmapäev ja edasi laste sünnid. Sain olla mõlema lapse sünni juures, mis on väga liigutav kogemus. Õnneks on inimloomus selline, et hästi jäävad meelde emotsionaalselt positiivsed kogemused.

Konverents Hageris

Sigrid Pöld

Seda ei juhtu tihti, et Hageris toimub konverents. Käesoleval aastal aga saime osaks konverentsist, mis leidis aset Hageri kogudusemajas. Nii olulise sündmuse peakorraldajaks oli SA Juuru ja Hageri kihelkonna muuseumid. Teemad, mida käsitleti, olid kõik Hageri kogudusega seotud.

2015. aastal möödus 150 aastat Hageri koguduse kauaaegse õpetaja Konstantin Adolf Thomsoni sünnist. Seetõttu oli mul taas võimalus rääkida Thomsoni elust ja tegevusest. Rõõmustasime, et meie hulgas oli ka neid, kes teda isiklikult mäletasid ja meenutasid. Saame olla tänulikud, et meie eel on käinud inimesi, kelle tegevuse jälgi võib näha veel palju aastaid hiljem. Olen kindel, et me seda kõike veel ei hoomagi, mida Thomsoni töö Hageri kihelkonnas endaga kaasa tõi. Teame, et ta oli vaimulik, kelle eluajal oli pühapäevase jumalateenistuse ajal kirik rahvast täis. Kes mattis, ristas ja

laulatas pea igal pühapäeval. Kelle kõnepruuk võis meeldida või mitte, kuid see, mida ta rääkis toetus Jumala Sõnale. Kelle olek ja iseloom polnud ehk kõige pehmem, kuid kelle soe süda oli puhmas kulmude alt paistvatesse silmadesse kirjutatud. Usun, et on veel palju, mida annab nii tema kui ka kõigi teiste Hageri koguduse vaimulike elu ja tegevuse kohta uurida ning loodan, et midagi neist materjalidest saab kunagi ka kaante vahele.

Konverentsil oli rõõm tutvuda ka Konstantin Thomsoni otsese järeltulijaga. Nimelt õpib käesoleval hetkel Eesti Kunstiakadeemias Thomsoni vanima tütre Käthe tütre Marianne poja Lorenzi poeg Thorben Gröbel, kelle üks lisaeesnimi on Konstantin. Ehk siis tänastele Hageri inimestele võib ka nii öelda, et Thorbenile oli Burchard Lieberg vanaonuks.

Teine ettekanne konverentsil oli otseselt seotud Hageri kirikus üleval oleva näitusega. Nimelt valmis 2014. aastal Juuru muuseumis näitus kolme kihelkonna – Hageri, Juuru ja Rapla – vennastekoguduse palvemajadest. Jaanus Plaat, kes on selle näituse peamine kuraator, on uurinud vennastekoguduse ajalugu meie kihelkondades ning teinud väga tänuväär töö, koondades kokku sadu vanu fotosid, laululehti, kirjavahetust jms. Vennastekoguduse tähtsust Eesti ajaloole hakatakse alles viimasel ajal mõistma. Ei olnud vennastekogudus ju mitte ainult vaimuliku ärkamise toetaja Eestis, vaid paljude koolide asutaja ning eestlaste hulgas rahvusliku mõtlemise ärgitajaks. Võib liialdamata öelda, et tänu vennastekogudusele hakkasid eestlased end järjest rohkem iseseisva rahvana tundma ning esimene eestikeelne piibelgi trükiti sel perioodil, kui vennaste tegevus Eestimaale jõudis.

Võime rõõmustada, et just Hageris on säilinud vana ja väärikas palvemaja, mis on tänasel päeval Eesti suurim. Kuigi me endiselt ei tea faktilise täpsusega, millal palvemaja ehitati, sest küsitavusi on palju, tahame siiski 2018. aastal tähistada palvemaja 200. aastapäeva. Aga mitte ainult hoone ei ole tähtis. Seetõttu on hea meel, et ka igakuised, kolmandatel

pühapäevadel toimuvad kuulutusetaunid kannavad endas edasi vennastekoguduse traditsioone.

Konverentsi viimase ettekande tegi Rait Talvoja Juurust, kes on pärit Läänemaaalt. Seetõttu on tema huviks olnud Läänemaaalt pärit köster Eilarti perekond. Sajandeid on olnud tavaline, et isa ameti võtab üle poeg. Eilartite perekonnas on võimalik köstreid leida viiest põlvkonnast, kellest kolm töötasid Hageris. Nii nagu olid köstrite järglased omavahel abielus, abielluti ka pastorige lastega. Kui väikesel Eestimaal sugupuude mustreid jälgida, tuleb välja, et baltisakslastest kirikutegelased olid kõik omavahel seotud. Moodustusid tohutud vaimulike ja köstrite dünastiad, kelle järglastest on veel paljud tänapäevalgi Saksamaal kirikutööl.

Hageri konverents lõppes kirikuaia Konstantin Thomsoni haua väikese mälestushetkega ning siis siirduti palvemajja. Seal avati pidulikult näitus kihelkonna palvemajadest, vaadati slaidiprogrammi vennastekoguduse ajaloost ning peeti palvemaja aastapäeva eelõhtu palvetundi.

Järgmisel päeval, eelneva jätkuks, tähistasime Hageri, vana nimega Mäeküla, palvemaja 197. aastapäeva.

Foto: Kaarel Vahermägi

Lambertuse Soome reis

Sigrid Pöld

Reisi idee sündis sellest, et 2014. aastal osales kammerkoor Lambertus rahvusvahelises projektis, mille tulemusena valmis CD "Ülistus" Pekka Simojoki eesti keelde tõlgitud lauludega. Varem oli plaat ilmunud juba soomekeelsena ja ingliskeelsena.

Kevadel 2015 tegime kontserte Eestis, et tutvustada ja müüa uut plaati. Käisime Lääne-Nigulas, Rakveres, Tallinnas Nõmme Lunastaja kirikus, Viimsi Püha Jakobi kirikus ning

mais laulsime Nõmme Rahu kirikus koos helilooja Simojoeaga. See oli väga tore ja soe kogemus!

Suvel, Tartu laulupeol, andsime öökontserdi Tartu Maarja kirikus, mis oli rahvast tulvil ja kus publiku kaasa elamine ja toetus oli liigutav ja tuntav. Kõik see, mis on kaasnenud Simojoki muusikaga plaadi välja andmisega, on olnud tõeliselt innustav ja õnnistusrikas kogu koorile.

Nii plaanisin teha kontsertreisi ka Soome, et tutvustada

soomlastele tuttavaid laule, eesti keeles. Esmalt kutsuti meid äratusliikumise festivalile Valkeakoskile ja see sai kogu ettevõtmise alguspunktiks, mille ümber hakkasime kasvata-ma pikemat kontserttuuri.

Kogu projekti promootor ja algataja on Soome misjonär Tero Ruotsala, kes ise kontsertidel kitarril mängis ja kõneles. Samuti osales kõikidel kontsertidel Soomes Tero abikaasa Pia, kes tutvustas nende pere tehtavat misjonitööd Eestis.

Alustasime 29. juulil Lapuas. See on Tero ja Pia kodukogu-dus. Sõit Helsingist Lapuasse kestis neli tundi ja oli kõige pikem ots, mis tuli ette võtta. Hea, et see oli kohe esimesel päeval. Kohale jõudes saime süüa, tegime väikse proovi ja juba algaski esimene kontsert.

Õõbisime naaberkoguduse laagrikeskuses.

Järgmisel hommikul sõitsime paarsada kilomeetrit ja jõud-sime Keuruu, kus on Hageri koguduse sõpruskogudus. Seal andsime kontserdi metsa sees asuvas väikeses Eramaa kiri-kus, mis kuulub Keuruu kogudusele, aga kus regulaarselt jumalateenistusi ei peeta. Tegemist on ajaloolise, väga vana puust kirikuga, kus ei ole elektrit ega lühtreid. See kontsert oli omamoodi eksootika, sest kohale oli vaja vedada meie jaoks elekter ning saime ka mõned lambid meid valgustama. Lisaks leidsime kirikust jõuluvalgustite ketid, mis samuti elektriga ühendasime. Oli armas ja tore kontsert kesk metsi. Õõbisime kiriku lähedal pisikesel saarel asuvas laagri-keskuses.

31. juuli hommikul siirdusime Keuruu vanadekodusse, kus oli võimalus anda väike akustiline koorikontsert. Seal laul-sime klassikalisi koorilaule saalitäiele vanuritele. Oli südaml-lik ja armas kohtumine.

Edasi jätkus sõit Valkeakoski äratusliikumise festivalile, mis kandis nime „Hengen uudistuksen kesäjuhla“. Seal toimus kontsert 60ndatel ehitatud ülisuures kirikus, peaaegu et katedraalis, kuhu mahub üle tuhande kuulaja. Võib julgelt väita, et kirikus oli ligi tuhat inimest, kes meie esinemisele aktiivselt kaasa elasid.

Selgi öhtul ootas meid laagrikeskus koos saunaga. Sauna-tamine koos järve- või meresuplusega oligi selle reisi pea-mine lõbustus, mida nautisime igal öhtul.

1. augusti hommikul võtsime taas paarisaja kilomeetrise tee ette ja liikusime Lääne-Soome, Lahtilasse. Seal, meile juba tuttavaks saanud kirikus, toimus meie neljas Simojoki muusikaga kontsert. Ööseks me sinna aga ei jäänud, vaid sõitsime 40 kilomeetrit põhja poole Rauma, kus meid juba ootasid sõbrad Rauma Franciscus-koorist. Seal õõbisime kodudes.

Pühapäeva hommikul, 2. augustil laulsime jumalateenistusel Rauma kirikus ja tegime nõ eelreклаami öhtusele kontserdile.

Nii jõudiski kätte viimane kontsert Rauma kirikus, mis oli rahvast tulvil! Imeline kontsert, imelised inimesed, imeline kogemus!!! Pisarad jooksid nii lauljatel kui kuulajatel. See oli i-täpp kogu tuurile! Öhtul peale kontserti läksime meie koori kauaaegsete sõprade, Keijo ja Sinikka Ahorinta, mere-äärseesse suvilasse. Kütsime sauna kuumaks! Käisime saunas,

kus taaskord ka laulu üles võtsime. Muide, saunas hakka-vad koorilaulud eriti hästi kõlama!!! (Ainult ettevaatust, et hapnik otsa ei saa, sest leiliruumi kuumus teeb oma töö!) Ja loomulikult sulpsasime öhtupimeduses merre.

Oli tõeliselt kosutav kuigi ka väga tihe ja töökas reis!

Palusime lauljatel vastata mõnele küsimusele.

1. Milline kontsert kõige rohkem meeldis? Miks?
2. Kas kontsertide publik oli erinev ja milline oli muusika (esituse) vastuvõtt?
Kas ja kuidas mõjus publiku vastuvõtt Sulle kui lauljale?
3. Kas ühesuguse kava mitmekordne laulmine väsitab või andis see ka endale midagi?
4. Kas tekkis ka mõni lemmiklaul kavast või vastupidi - mõnda laulu ei tahtnud üldse laulda?
5. Mis tegi selle reisi eriliseks?

Merle Liblik:

1. Iga kontsert oli mingil moel erinev. Väga südaml-lik oli kontsert hooldekodus. Väga huvitav paik oli vana pisike puust kirik keset metsa. Ja muidugi väga tore oli anda kontserti headele sõpradele Raumas :)
2. Kontsertide publik oli jah igal pool pisut erinev. Hoolde-kodu publik oli väga siiras ja südaml-lik. Loomulikult oli väga hea ja elav ning sõbralik vastuvõtt Raumas sõprade keskel. Aga ka kõik teised kohad olid väga toredad.
3. Hommikupoolikul oli vahel väsimust, et taas pikk tee sõita ja ees ootab kontsert, kus tõesti tuleb endast palju anda. Iga uue kontserdi eel tuli taas põnevus ja elu sisse. Kontserdi ajal ei jõudnud väsimust tunda, siis olid ise nii selle muusi-ka sees:). Lauludes olev sisu puudutas nii esitajaid kui ka kuulajaid.
4. Mitmes laulus olev sõnum pugest südamesse ja samas tahtis sealt väga välja tulla, oli soov seda teistega jagada.
5. Inimesed

Sigrid Pöld:

1. Meeldisid kaks kontserti erilisel. Valkeakoski kont-sert sellepärast, et seal oli publikut kõige rohkem. Ülisuur kirik, festivali tunne ja rahvas elas muusikale nii mõnusalt kaasa. Viimane - Rauma kontsert - sest sealne publik oli kõige tuttavam. See kontsert oli ülisüdaml-lik. Kirikus oli palju inimesi ja oli tunda nende toetav kaasaelamine. Väga tore oli ka Keuruu vanadekodus laulda. Tänuikkus, mis peegeldus eakate nägudel, oli imeline.
2. Simojoki laulude kontserdil on publiku vastuvõtt ehk siis tagasiside eriti oluline! Klassikalise muusika puhul on hea, kui publik istub vaikselt, hillitsetult ja naudib seda, mida kuuleb. Gospelkontserdil jälle tahaks, et inimesed ei oleks kui “pingi külge kleebitud”, vaid elaksid kaasa. Õnneks oli kaasaelamist mitmel kontserdil ka tunda! Vaid ühel kontser-dil oli publik hästi vaikne ja tagasihoidlik ning see kajastus kohe ka laulmises. Nii raske oli end kokku võtta ning olla energiline ja rõõmus, kui inimesed pinkides vaikselt istusid ja kaasa ei tulnud.

3. Ühesugune kava võib ära tüüdata, aga kuna esinemiskohad olid alati erinevad, siis tegelikult laulsime siiski iga kord nagu uut muusikat. Eks iga kontsert kukkus ka erinevalt välja, ei olnud ju 100% ühtemoodi õnnestunud laulmisi. Kus läksid sõnad meelest, kus eksis mõni bändimees noodiga, kus koperdas dirigent juhtmetesse jne. Seda mõtlesin küll sel reisel, et nüüd saan aru, mis tunne on olla superstaar, kui sa lauladki aastakümneid oma hitte kontserdist kontserdini, sest rahvas tahab just neid oma lemmiklaule kuulda. Ilmnes veel üks huvitav fenomen - pea iga kontserdil kõnetas mind erinev laul ja tuli uus lemmik. Ilmselt tulenes see sellest, et kui mõni laul õnnestus paremini, siis see jäi erilisel meelde või siis aitas mõnele laulule kirikukõla kaasa vms.

4. Nagu juba mainisin, siis tõesti lemmikud vaheldusid. Endiselt on üks või kaks laulu, mis kogu kavast väga meeldivad, aga iga kontserdil võib juhtuda, et kõnetab mõni teine laul. Päris sellist, mida üldse laulda ei taha, ei olegi selles kavas.

5. Seltskond! Väga, väga lahe ja eriline seltskond! Kõike tegime koos! Kui vaja, siis õhtusööki, kui vaja, siis üksteisele soenguid, kui vaja, siis kütsime sauna, käisime paadiga sõitmas, tegime tohutult pilte, ujusime, shoppasime jne. Inimesed, kellega on nii kerge koos reisida - need on erilised! Minu jaoks ei olnud absoluutselt raske olla nii pikalt ühe ja sama grupiga reisil, sest toimisime mõnusalt ja toetavalt ühe meeskonnana, kus kõik tundsid, et nad on vajalikud ning hoolivad üksteisest.

Regina Sullakatko:

1. Kõige rohkem meeldis kontsert vanadekodus, mis ei olnud üldse Simojoki kontsert. Seal oli laulmine väga tänulikule publikule ja see oli erilisel südantsoojendav. Kõige soojem Simojoki kontserdi vastuvõtt oli Rauma kirikus. Hea on laulda, kui publikus on juba tuttavad inimesed, kes kaasa elavad.

2. Publik oli tõepoolest igas kohas erinev. Aga vastu võeti iga pool väga hästi ja see on lauljale ikka väga meeldiv.

3. Pigem andis mitmekordne laulmine enesekindlust ja julgust.

4. Ma pean tunnistama, et ei oska mingit lemmikut välja tuua. Igal kontserdil on nagu erinev lemmik. Erineva publikuga töötavad erinevad laulud ja siis tundubki iga kord, et tegelikult on see kõige parem lugu ja siis hoopis see jne.

5. Eriliseks tegi reisi seltskond. Meil oli ikka väga tore ja lõbus kamp.

Kätlin Ots:

1. Koori ühe seltskonnaga vesteldes selgus, et paljudele läks südamesse ja hinge laulmine vanadekodus, kus me ei laulnudki Pekka Simojoki ülistuslaule, vaid enda vana (klassikalist) repertuaari. Nii ka minule oli see lemmikkontsert. Tundsin Jumala puudutust.

2. Ülistuskontsertide publik oli erinev ja kuulajate arv samuti. Raumas võtsid meid vastu ja kuulasid "vanad" sõbrad, oli väga soe õhkkond. Mõnel juhul tundus, et kuulajatele ei lähe eriti korda see, mida teeme. Soomlased, nagu eestlasedki, ei näita eriti enda tundeid ja mõtteid välja. Tegelikult selgus pärast kontserti, et paljudele läks väga hinge ja meeldis. Minul on küll lihtsam laulda, kui publiku hulgas on kas või mõni inimene, kes annab kohest positiivset tagasisidet oma ilme ja kehakeelega.

3. Ühesuguse kava esitamine tõi välja erinevaid laulude tahkusi minu jaoks. Mõni hakkas väga meeldima, teise puhul tundus, et see ei tule meil praegu väga hästi välja.

4. Lemmiklaul oli mul pikka aega "Jagage", aga reisil hakkas väga meeldima "Püha puudutus", see laul kõnetab.

5. Reisi tegi eriliseks tore, üksmeelne seltskond, lähedad laulud, mis inimesi puudutasid ja Jumala ligiolu ja hoidmine.

Foto: Kaarel Vahermägi

Maarjamaa - Isa maa

Aivi Sepp

Kaheksa sajandit Maarjamaad teema-aasta üks tähtsündmusi oli EELK Kirikupäev ja laulupidu, mis kandis sügavasisulist nime "Maarjamaa - Isa maa" ja toimus 2.-5. juuli 2015 Tartus.

Nelja päeva sisse mahtus mitmeid erinevaid sündmusi ja kontserte.

Juba 2. juulil oli võimalik osa saada suurepärasest Johannes Brahmsi „Saksa Reekviemist“ Tartu Jaani kirikus ning Tartu organistide tervituskontserdist Peetri kirikus.

Reedel, 3. juulil algasid lauluväljakul kooride proovid. Avatud oli misjonitelk koos lastenurgaga, kus oli võimalus osa saada nukuteatri „Talleke“ esinemisest. Huvilistel oli võimalus osaleda Tartu kirikukellade kuulamise retkel. Öhtul toimus kirikupäeva avajumalateenistus Tartu Peetri kirikus. Veel oli kavas festivalikontsert Pauluse kirikus, kus esines orkester Collegium Consonante ja öökonsert Maarja kirikus, kus kammerkoor Lambertus laulis Pekka Simojoki ülistuslaule.

4. juulil oli Eesti-Soome sõpruskoguduste päev. Rongkäigule eelnes meenutustund Tartu Maarja kirikus, kus esitleti raamatut „Isade õnnistus: 20 mälestuslugu Eesti vaimulikest“, mille on koostanud Anna Humal ja Iris Metsmägi ning kust leiame lugusid Paul Saarest, Johannes Grünbergist, Armand Leimannist, Eduard Salumäest, Herbert Kuurmest, Hillar Pöllust, Martin Terasmaast jt. Raamat on lugemiseks saadaval ka Hageri koguduse raamatukogus.

Kirikupäev kulmineerus muidugi rongkäiguga Toomemäelt Lauluväljakule ja kontserdiga laululaval. Öhtu lõpetas festivalikontsert Jaani kirikus, kus ansambel Heinavanker esitas esivanemate pühi laule.

Pühapäeval oli Pauluse kirikus luterlik armulauaga jumalateenistus üksnes muusikas.

Tore oli, et meie inimesi jagus peale laulupeo mitmele poole mujalegi osalema.

Järgnevalt saavadki sõna laulupeolised ise.

Mis meeldis ning milliste mõtete ja tunnetega osalesid Tartu vaimulikud laulupeol?

Merle Liblik:

Tartu laulupeol osalesin suure rõõmuga. Tore on kogeda seda, kuidas Eesti kristlaskond tuleb kokku ja see on meie suure pere ühine pidu. Hea meel oli olla üks väike osa sellest.

Sigrid Pöld:

Tartus meeldis nii tohutult see, et oli super ilm! :) Aga see polnud muidugi otseselt laulupeoga seotud. Meeldis kava! Nii palju, nii ilusaid laule oli kavas. Meeldis koostegemise rõõm. Meil on nii palju superhäid lauljaid.

Regina Sullakatko:

Oli imeline ilm. Tore oli laulda vaimulikke laule. See on igati tänuväärne üritus, kuigi publikut oli vähe. Ehk peaks edaspidi selliseid üritusi rohkem reklaamima ka nn. ilmalikes kanalites, sest see on ikkagi Jumalasõna kuulutamine, mis

peab jõudma ka tänaste mittekristlaste kõrvadeni.

Aivi Otsnik:

Laulupidu läks korda, vaatamata suurtele raskustele ettevalmistusperioodil.

Seekordne kava oli huvitav, ilus ja kooridele jõukohane, eriti segakooride osas (ühendkoori noodis olev kava), sh ka maakoguduste väikestele kooridele.

Hageri segakoor oli väga tubli, omandas hästi laulupeo repertuaari ja paljusid laule nende hulgast saime juba kevadel oma kirikus jumalateenistusel laulda ja laulame kindlasti edaspidigi.

Lemmiklauludeks said Mart Jaansoniga koraaliseade „Oh anna tuhat keelt Sa mulle“ ja Rein Kalmuse „Issand on Siionis suur“.

Nii naiskooride kui ka nõiavalikkooride kavas oli üks laul, mis oleks võinud kavast välja jääda, kuna ei andnud lauljatele laulmisrõõmu ega pakkunud kuulajatele lusti kuulata ja röövis ka palju aega kooride proovist laululaval.

Kõikidele üldkoorijuhtidele suur-suur tänu! See on raske ülesanne kõik ühel keelel ja meelel laulma panna.

Rongkäik oli tänu paljudele pealtvaatajatele emotsionaalne ja kulges reipal sammul, aina vastu lehvitates teeääres olevate inimeste heasoovlike hüüetele.

Rõõm oleks veel suurem olnud, kui lauluväljakul (eriti kontserdi ajal) rohkem oma koguduseliikmeid, sh koguduste vaimulikke, kohata oleks saanud.

Jätakuvalt ei ole ma rahul info edastamisega külaliskooridele, kedame oleme iseleks puhuks siia kutsunud. Väliskooridest oli suur abi nõiavalikkooride laulude esitamisel, kuna neid oli palju ja neil olid laulud hästi selged.

Aga nii info laululavale rivistumisel kui ka dirigentide soovitusel laulude laulmisel ei jõudnud nendeni, me ei saa nõuda neilt eesti keele oskust. Oli siiski Sigrid, ja veel mõni, kes julges ka välismaalastele infot jagada vähemalt inglise keeles (tema tegi seda veel rohkemateski keeltes)!!

Ka eelnev infovahetus oli üsna olematu, pidin mitmel korral kooride poolt esitatud küsimusi aitama kõrvalt lahendada.

Peale laulupeo kontserdi tõstaksin esile Jaani kirikus neljapäeval, 2. juuli öhtul toimunud kontserdi. Kanti ette Johannes Brahmsi „Saksa reekviemi“. Laulis suur ühendkoor (~100 lauljat), kellest ¼ oli KOSK koori lauljad ja ülejäänud Saksamaa kahe koori lauljad. Dirigent Lothar Mohn ja solistid (sopran ja bariton) olid Saksamaalt, klaveriduo ja löökpillimängija Eestist. Teos ise on pikk ja raske, aga väga ilus.

Loomulikult olid super-ilmad, mis andis oma pitseri kogu suurele peole. Tänu Taevaisale!!!

Anne Maasalu:

Jumala ja sõprade abiga sai ka see kord Tartus ära käidud.

Ehkki sellel aastal oli see minu jaoks teistmoodi kui kahel eelneval korral.

Kui nooruses õpitud laulude sõnad on peas, siis nüüd peab pingutama. Osa kontserti kuulasin rahva seas istudes. Lauludest läksid eriti hinge: Taivahõminek ja Önnistussõnad. Jäime Valvega veel pühapäevaks Tartusse ja osalesime Pauluse kirikus luterlikul armulauaga jumalateenistusel üksnes muusikas.

Ilm oli laulupeo ajal ka üliilus.

Kätlin Ots:

Meie lastele oli see esimene laulupidu, kus nad ise laulsid. Neile meeldis kõik. Enda jaoks oli laulupidu meeliülendav, oli palju ilusaid teoseid. Häiris pisut see, et valikkooride repertuaar oli liiga keeruline ja need laulud ei kõlanud kõik nii hästi kui võiks.

Aivi Sepp:

Muidugi kõige võimsam oli ikka laulupidu koos kõige selle juurde kuuluvaga. Proovid ja rongkäik, valutav selg ja väsinud jalad. Ja eriliselt ilus, soe ilm! Aga lisaks laulupeole oli mitmeid teisigi meeldejäävaid hetki. Kindlasti avajumalateenistus Tartu Peetri kirikus, kus saime Lambertus-kooriga koos Tartu Pauluse kammerkoori ja Allika-Credo kammerkooriga kaasa teenida. Suur kirik rahvast täis – mis saab veel imelisem olla! Kohtumine paljude tuttavatega, armsate inimestega üle Eestimaa. Tõeline ristirahva pidupäev! Siis veel Simojoki lauludega Lambertuse öökontsert (Ülistus-projekt) Tartu Maarja kirikus oli täiesti omamoodi elamus. Rahvast oli palju, ka välismaalasi, soomlasi, sakslasi... ja elati mõnusalt kaasa. See oli tore!

Mai Mänd:

Suvisele Tartu vaimulikule laulupeole mõeldes meenub kõigepealt see, et nendel päevadel olid selle suve kõige kuumemad ja ilusamad ilmad. Laulupeoproovidel pikka aega laval halastamatu päikese käes seista polnud just kerge, joogivett kulus ikka liitrite kaupa.

Aivi Otsnikul, Sental ja minul algas Tartusse sõit juba neljapäeva hommikul. Jaani kirikus oli meil peaproov õhtuseks kontserdiks - meie Koorijuhtide ja Organistide Segakoor KOSK koos Saksamaa kooride ja solistidega kandis ette imeilusa ja sügava sisuga teose, J. Brahmsi „Saksa reekviemi“. Mulle oli see laulupeopäevade üks suuremaid elamusi, mida nüüd DVD-lt kuulates-vaadates saab veel meenutada. Peale kontserti läksime jooksujalu Peetri kirikusse Tartu organistide tervituskontserdile. Reedene päev kulus proovidele ja õhtul oli pidulik avajumalateenistus Peetri kirikus. Linnatransport käis väga harva, sellepärast kõndisime soojal suveõhtul pika tee jala edasi Pauluse kirikusse festivalikontserdile. Nagu laulupeol ikka, võis igal sammul ja igal ühisüritusel sõpru, tuttavaid või sugulasi kohata, kellega mõni sõna või emotsioon vahetada. Neljale päevale oli planeeritud palju kontserte, kohtumisi ja tegevusi, aga lauljatena me ei saanud igale poole minna, sest pidime proovides olema. Usun, et külalised-kuulajad jäid küll väga rahule, korraldajad oli mõelnud nii täiskasvanutele kui lastele. Päevade kulminatsiooniks oli kindlasti rongkäik Toomemäelt lauluväljakule ja laulupeokontsert, mis ei jätnud ükskõikseks ei lauljaid endid ega kuulajaid.

Hageri kiriku oreli CD-plaat on valmis

Mai Mänd

On rõõm teada anda, et tänavu jõulukuul saab valmis Hageri kiriku oreli CD-plaat.

See idee idanes koguduses juba mõnda aega. 2011. aasta septembris, meie restaureeritud oreli taaspühitsemise päeval, rääkisime oreliksperit Göran Grahni ja organist Kristel Aeruga esimest korda sellest, et uuenenud oreli kõla tuleb kindlasti jäädvustada. Hageri oreli on 1988. a. sisse mängitud vinüülplaat (sari „Eesti oreliid“ nr. 27) Rolf Uusvälja poolt, kus kõlavad J. S. Bachi koraalieelmängud. Nüüd pärast remonti on oreli kõlavärvad palju selgemad ja puhtamad, see kõlab nii, nagu orelimeister Gustav Terkmann seda ehitades oli mõelnud. Päris kohe polnud otstarbekas plaadistamist ette võtta, esimestel aastatel oreli nõi. sisse mängides ja pidevalt kasutades tuli ilmsiks veel üht-teist, mida sai pilli juures paremaks muuta. 2015. a. kevadel otsustasime koguduse nõukogu koosolekul, et õige aeg on käes, enam ei lükka plaadistamist tulevikku peale.

Rikkaliku orelimuusika seast mingi valiku tegemine oli päris raske. Kui mitme organistiga mõtted kokku panime ja mitmeid kordi kaalusime, mida võtta, mida jätta, jäime lõpuks ikkagi romantismiaja orelimuusika juurde (19. saj. – 20. saj. esimene pool). See tundus Hageri oreli kõla- ja mänguvõimalustega sobivat ja peaks hästi esile tooma erinevate registrite kõla pianost fortissimoni.

Organistidel, kes CD-l mängivad, on nii või teisiti side Hageri oreliga. Meie kauaaegse õpetaja Paul Saare tütar Anna Humal, praegune Tartu Pauluse koguduse organist, on Hageris üles kasvanud ja esimene kokkupuude orelimänguga oli tal siin, organisti ja muusikaõpetaja Kersti Petermanni perekond on pärit Hageri kihelkonnast, ta ise on siin aastaid koori juhatanud ja vajadusel oreli mänginud, organist Kristel Aer andis väga asjatundliku ja suure panuse meie oreli restaureerimisse ja allakirjutanu on Hageris oreli mänginud juba aastakümneid. Sügava tänutundega mõtleme kõigile teile, kes te oreli restaureerimist annetustega toetasite, heategevuskontsertidel ja -müükidel oma panuse andsite, kõikvõimalikku vabatahtlikku tööd tegite, et orel korda saaks. Tänu teile saigi võimalikuks korras oreli see CD salvestada.

Salvestamine toimus kahel päeval, 30. septembril ja 2. oktoobril, kui kirikus polnud veel väga külm. Mõnele meist oli see esmakordne kogemus solistina plaati mängida. Salvestaja Tanel Klesment on oma erialal väga hinnatud, kõrgema muusikalise haridusega mees. Ta leidis üles ja fikseeris oma professionaalse kõrvaga pisimagi vea või küsitavuse, aga selline nõudlikkus tuleb salvestamise tulemust silmas pidades kindlasti kasuks. Salvestamise juures on siiski plussiks see, et kogu pala ei pea korrektselt ühe korraga välja tulema, saab mängida lõikude kaupa, vigadega kohti uuesti mängida jne. Vajadusel olid mängija kõrval teised organistid assistentideks, et registrinuppe sisse lükata või välja

tõmmata, loomulikult nii müratult kui võimalik. Milline kergendus oli, kui ühel hetkel kostis Taneli suust otsus: „See pala on nüüd tehtud!“ See tähendab, et nii palju materjali on salvestatud, et sellest saab korraliku muusikalise tulemuse kokku lõigata. Ega me pikkade salvestuspäevade jooksul kirikust välja saanudki, vahepeal turgutasime end pirukate ja kohviga ikka sealsamas oreli kõrval. Füüsiline ja vaimne väsimus pärast salvestuspäevi oli küll tohutu suur, aga samas ka rahulolutunne, et see on nüüd tehtud.

Ajalehe ilmumise ajaks on CD esitluskontsert juba toimunud (20. detsembril) ja sellel osalenud inimesed ehk juba plaadi endalegi soetanud. Plaadiümbrise ja tutvustava brošüüri fotod ja kujunduse tegi Mikk Leedjärv, oleme tema töö tulemusega väga rahul. Plaadil kõlav põhiliselt saksa ja prantsuse romantiline orelimuusika on ilus ja hingaminev. Tahaks loota, et lisaks muusika ilule toob see kuulaja silme ette Hageri kiriku, selle kauni interjöörü ja oreli, mille helide saatel oleme siin viibinud. Kuna iga vileorel on ainulaadne, teist samasugust polegi olemas, siis on orelihelide salvestamine kindlasti väga oluline ka kultuuriloolisest seisukohast. Tundkem siis rõõmu, et Hageri kiriku orelist on nüüd CD-plaat olemas.

CD on müügil Hageri kirikus.

Foto: Mikk Leedjärv

Koguduse teise poolaasta kroonika 2015

19.07 Kolmanda pühapäeva kuulutustundi ei olnud.

Lektsioonid: Arne Mänd

26.07 Kuldleeripäev. Laulis ansambel Shalom ja külalissolist Tartust. Lektsioonid: Arne Mänd

29.07-03.08 Kammerkoor Lambertus Soomes kontserttuuril Ülistus-projektiga

02.08 Jumalateenistuse pidas Erkki Juhandi. Lektsioonid: Aivi Sepp

08.-09.08 Koguduse reis Läänemaale ja Vormsile

09.08 Jumalateenistuse pidas Erkki Juhandi. Lektsioonid: Arne Mänd

Kontsert Ajatu Oja – Johann Sebastian Bach 330. Kontra-tenor Ivo Posti, flööt Lande Lampe-Kits, orel Anna Humal

16.08 Kolmanda pühapäeva kuulutustund – vastutaja perek. Kaljuste. Jumalateenistuse pidas Erkki Juhandi. Lektsioonid: Juhan Pöld

23.08 Jumalateenistuse pidas Erkki Juhandi. Lektsioonid: Tõnu Lend

30.08 Jumalateenistuse pidas Erkki Juhandi. Lektsioonid: Arne Mänd

06.09 Hageri kiriku 122. aastapäev. Lektsioonid: Aivi Sepp

13.09 Lektsioonid: Arne Mänd

19.09 14.00 Praost Konstantin Thomsoni 150. sünniaastapäevale pühendatud ajalooline konverents Hageri kogudusemajas.

17.00 Sihtasutuse Juuru ja Hageri Kihelkonna Muuseumid näituse "Kolme kihelkonna vennad ja õed. Vennastekoguduse usuliikumine Rapla, Juuru ja Hageri kihelkondades" avamine Hageri palvemajas. 18.00 Hageri palvemaja aasta-päeva eelõhtu palvetund. Mängis pasunakoor.

20.09 Hageri palvemaja aastapäev. 10.00 Piiblitund: Rapla koguduse õpetaja Mihkel Kukk

12.00 Jumalateenistus kirikus. Jutlustas Mihkel Kukk. Lektsioonid: Arne Mänd. Muusika: metsosopran Anne Prommik, Joel Ots metsasarvel, Mai Mänd orelil. Vahepeal kehakinnituseks tee ja võileivad. 15.00 Palvemaja aastapäeva koosolek. Kõnelesid: Arne Mänd, Laine Pootsmaa, Valve Erik, Kalev Kask, Veikko Ilus, Johannes Haapalainen, Tanel Ots, Jüri Vallsalu

Laulis koguduse segakoor, mängis pasunakoor. Leida Tikenbergi järeltulijatelt mälestuslaul

27.09 Lektsioonid: Arne Mänd

03.10 Puudevedamise talgud Hageris

04.10 Piiblitund. Lektsioonid: Reio Sepp. Laulis koguduse segakoor

11.10 Lõikustänapüha. Pühapäevakooli algus. Jumalateenistuse pidas Erkki Juhandi. Lektsioonid: Regina Sullakatko. Laulis lastekoor

18.10 Kolmanda pühapäeva kuulutustund – vastutaja perek. Mänd. Lektsioonid: Arne Mänd. Kammerkoor Lambertus Tallinna Allika baptistikoguduse 111. aastapäeval laulmas, tähistades ühtlasi oma 22. aastapäeva

24.10 Koolitus „Vanemluse ehituskivid“ Hageris

25.10 Sügisene leeripäev. Lektsioonid: leerilapsed. Laulis kammerkoor Lambertus.

01.11 Piiblitund. Lektsioonid: Aivi Sepp

08.11 Isadepäev. Ristimispuha. Laulis lastekoor. Lektsioonid: Lauri Lend

09.11 Kohila valla aasta isa tiitli sai Jüri Vallsalu

15.11 Kolmanda pühapäeva kuulutustund – vastutaja perek. A. ja R. Lend. Lektsioonid: Tõnu Lend

21.-22.11 Kammerkoor Lambertus Soomes Ülistus-projektiga

22.11 Surnute mälestuspüha. Lektsioonid: Jüri Vallsalu. Laulis koguduse segakoor

29.11 Esimene advent. Lektsioonid: Arne Mänd. Mängis pasunakoor

06.12 Piiblitund. Teine advent. Lektsioonid: Reio Sepp. Segakoori 41. aastapäev. Laulis segakoor

12.12 Kohila Muusikakooli õpilaste kontsert

13.12 Kolmas advent. Lektsioonid: Juhan Pöld. Laulis naisansambel Meelespea.

17.00 Kirikukontsert "Päris jõulud". Jõulumõtisklused ja jõululaulud kammerkoori Lambertus ning Kohila Baptistikoguduse lauljate ja bändi esituses.

19.12 Kernu kooli õpilaste kontsert

20.12 Neljas advent. Kolmanda pühapäeva kuulutustund kogudusemajas. Vastutaja – perek. Liblik. Lektsioonid: Aivi Sepp. Laulab naiskoor LU. Peale jumalateenistust Hageri kiriku orelil CD esitus.

24.12 Jõululaupäev. 16.00 laulab kammerkoor Lambertus, mängib pasunakoor; 18.00 laulab segakoor

25.12 Esimene jõulupüha. Jõulupüha perejumalateenistus. Laulab lastekoor

26.12 Teine jõulupüha. Kell 12 Heategevuslik jõulukontsert Kohila Mõisakooli toetuseks.

27.12 Jumalateenistus. Orelimuusika, organist Mai Mänd

31.12 Vana-aasta õhtu.

Märkus: Kui pole märgitud teisiti ja oli nn. tavaline pühapäev, siis toimus alati jumalateenistus ja jutlustas õpetaja Jüri Vallsalu. Orelil organist Mai Mänd.

TEATED

EELK Kirikukogu otsusega on **soovitat igaaastane LIIKMEANNETUS 1% INIMESE SISSETULEKUST NÄIDIS:**

Kuu sissetulek:	Liikmeannetus aastas:
100.-	12.-
200.-	24.-
500.-	60.-
800.-	96.-

- * Igaaastane liikmeannetus on koguduse liikme kohustus oma koguduse ees.
- * Liikmeannetust on võimalik tasuda ka osade kaupa
- * Liikmeannetust on võimalik tasuda sularahas koguduse kantseleis või pangalaenukaardiga koguduse pangavarale. Sularahaga tasumise puhul saab inimene sellekohase kviitungi.
- * Koguduse pangavar: SEB, a/a 10802003930006
- * Pangas on võimalik teha vastav leping, et pank ise kannab liikmeannetuse kokkulepitud sagedusega kogudusele üle.
- * Ülekandele tuleb märkida, kelle eest ja mis perioodi eest liikmeannetus tehakse.
- * Liikmeannetuselt on võimalik saada järgmisel aastal maksuametilt tulumaksu osa tagasi. Kasutage seda võimalust.
- * Vajaduse korral annab kogudus sellekohase tõendi.

Koguduse juhatus tänab kõiki, kes on oma annetusega kogudust toetanud.

LEERIKURSUSED

Kevad-suvine leerikursus algab igal aastal 1. laupäeval peale Ülestõusmispuhi. Tunnid on laupäeviti kella 10-12 Hageri kogudusemajas. See leerikursus on mõeldud ennekõike koolinoortele. Leeripäev on juulikuu alguses

Sügisleer algab igal aastal septembri 1. laupäeval ja kestab novembri alguseni. Tunnid on laupäeviti kella 10-12 Hageri kogudusemajas. Leerikursusele kutsume ka neid, kes arvavad, et nende õige leeriaeg on möödas.

Jumalateenistused Hageris
pühapäeviti algusega kell 12.00

*

Jumalateenistused Sakus
pühapäeviti algusega kell 15.00

*

Iga kuu kolmandal pühapäeval 10.30 **kuulutuse tund** kirikus

*

Pühapäevakoolitunnid toimuvad Hageris alates Mihklipäevast Emadepäevani iga kuu teisel ja neljandal pühapäeval algusega kell 12.00. kogudusemajas.

Info Lia Kaljuste tel: 56914663

Mikk Liblik tel: 53450486

Jumalateenistuse ajal saavad lapsed olla Kiriku Läänetiiva rõdualuses lastetoas

*

Koguduse segakoor
info Anne Maasalu tel: 53051981
Aivi Otsnik tel: 5163346

Koguduse kammerkoor "Lambertus", info
Sigrid Pöld tel: 5214339
Merle Liblik tel: 5545727

Koguduse lastekoor, info
Sigrid Pöld 5214339, Merle Liblik 5545727

Koguduse puhkpilliorkester, info
Joel Ots tel: 56622896

Muusikakollektiividesse oodatakse rõõmsalt kaasa lööma!

RAAMATUKOGU

Raamatukogu on avatud iga kuu 2. ja 4. pühapäeval enne jumalateenistust kella 10.30 – 11.45.
Suvel raamatukogu puhkab kuni oktoobrini.

Infolehe "Hageri Kirik" koostajad ootavad ettepanekuid ja kaastööd järgmise lehenumbri valmistamiseks.

Samas tänavad kõiki, kes käesoleva numbri valmimisele kaasa aitavad.

Lehe koostasid: Aivi Sepp (aivi.sepp17@gmail.com) ja Juhan Pöld (juhan.pold@gmail.com)

Küljendus: Aivar Kaseste. Trükkikoda: **KATARIINA PRINT**

EELK Hageri Lambertuse kogudus
Registr. nr: 80209464
A/a EE311010802003930006
www.eelk.ee/hageri, hageri@eelk.ee

Koguduse kantselei: Hageri kirikla,
Raplamaa 79701
Tel. 4836121 ja 56453660 (õpetaja)